

Τα δικαιώματά σας κοινωνικής ασφάλισης

στο Ηνωμένο Βασίλειο

Κοινωνική Ευρώπη

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι πληροφορίες που παρέχονται από τον παρόντα οδηγό έχουν συνταχθεί και επικαιροποιηθεί σε στενή συνεργασία με τους εθνικούς αντιπροσώπους του συστήματος αμοιβαίας πληροφόρησης για την κοινωνική προστασία (MISSOC). Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το δίκτυο MISSOC παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=el&catId=815>

Ο παρών οδηγός παρέχει μια γενική περιγραφή του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης που εφαρμόζεται στις αντίστοιχες χώρες. Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται μέσω άλλων δημοσιεύσεων του δικτύου MISSOC, οι οποίες διατίθενται μέσω του παραπάνω συνδέσμου. Μπορείτε επίσης να επικοινωνείτε με τις αρμόδιες αρχές και τα ιδρύματα που παρατίθενται στο παράρτημα I του παρόντος οδηγού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και κάθε πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό της δεν φέρουν καμία ευθύνη κατ' οιονδήποτε τρόπο για τη χρήση των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα δημοσίευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση	6
Εισαγωγή	6
Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας	7
Χρηματοδότηση.....	8
Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	8
Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη.....	10
Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;	10
Τι καλύπτεται;	10
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;	11
Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	11
Κεφάλαιο III: Παροχές ασθενείας σε χρήμα	12
Πότε δικαιούστε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	12
Τι καλύπτεται;	12
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθενείας σε χρήμα;	12
Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	13
Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας	14
Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;	14
Τι καλύπτεται;	15
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;.....	16
Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	16
Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας	17
Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;	17
Τι καλύπτεται;	17
Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;	18
Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	18
Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος	19
Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;	19
Τι καλύπτεται;	19

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;.....	20
Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	20
Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων	21
Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;	21
Τι καλύπτεται;	21
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;.....	22
Τα δικαιώματά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	22
Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες	23
Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	23
Τι καλύπτεται;	23
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;	24
Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	24
Κεφάλαιο IX: Οικογενειακά επιδόματα.....	25
Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;.....	25
Τι καλύπτεται;	25
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;	25
Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	25
Κεφάλαιο X: Ανεργία.....	27
Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;.....	27
Τι καλύπτεται;	27
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;	28
Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	28
Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης	29
Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;.....	29
Τι καλύπτεται;	29
Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;.....	30
Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη.....	30
Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη	31
Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;	31
Τι καλύπτεται;	31

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;	32
Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη	32
Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι.....	33
Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα.....	35

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή, οργάνωση και χρηματοδότηση

Εισαγωγή

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του Ηνωμένου Βασιλείου περιλαμβάνει:

- το καθεστώς εθνικής ασφάλισης, που χορηγεί παροχές σε χρήμα σε περίπτωση ασθένειας, ανεργίας, θανάτου συντρόφου, σύνταξης κ.λπ. Το δικαίωμα στις παροχές αυτές θεμελιώνεται μέσω της καταβολής των εισφορών εθνικής ασφάλισης·
- την εθνική υπηρεσία υγείας, που παρέχει ιατρική, οδοντιατρική και οφθαλμιατρική περίθαλψη και παρέχεται κανονικά δωρεάν μόνον σε όσους κατοικούν στη Μεγάλη Βρετανία και τη Βόρεια Ιρλανδία·
- Το επίδομα τέκνου και τις εκπτώσεις φόρου για παιδιά, που εξασφαλίζουν χρηματικές παροχές για όσους ανατρέφουν παιδιά·
- τις μη ανταποδοτικές παροχές, για ορισμένες κατηγορίες αναπήρων ή φροντιστών·
- άλλα επίδοματα που βαρύνουν τον εργοδότη και καταβάλλονται στους εργαζομένους με τη γέννηση ή την υιοθεσία τέκνου.

Κατά κανόνα, στην ηλικία των 16 ετών λαμβάνετε αυτόματα αριθμό εθνικής ασφάλισης. Εάν δεν έχετε αριθμό όταν ξεκινήσετε να εργάζεστε, πρέπει να υποβάλετε σχετική αίτηση.

Εισφορές στην εθνική ασφάλιση

Οι εισφορές στο καθεστώς εθνικής ασφάλισης χωρίζονται σε πέντε κατηγορίες:

1. ως μισθωτός, πρέπει να καταβάλλετε το βασικό ποσό για τις πρωτεύουσες εισφορές κατηγορίας 1, εφόσον οι αποδοχές σας υπερβαίνουν το πρωτεύον ελάχιστο όριο. Οι εισφορές αυτές αποτελούν ποσοστό των εβδομαδιαίων αποδοχών σας έως το ανώτατο όριο αποδοχών (upper earnings limit, UEL) και κρατούνται από το μισθό σας. Αν οι αποδοχές σας είναι υψηλότερες από το UEL, κρατούνται επίσης εισφορές από τον μισθό σας (πρόκειται για το λεγόμενο «συμπληρωματικό ποσό»). Αν οι αποδοχές σας είναι χαμηλότερες από το πρωτεύον ελάχιστο όριο, θεωρείστε σαν να έχετε καταβάλει εισφορές, ώστε να προστατευθεί το δικαίωμά σας στις παροχές. Αν οι αποδοχές σας υπερβαίνουν το δευτερεύον ελάχιστο όριο, ο εργοδότης σας καταβάλλει δευτερεύουσες εισφορές κατηγορίας 1. Οι εισφορές αυτές δεν κρατούνται από το μισθό σας, αλλά βαρύνουν τον εργοδότη σας.
2. αν εργάζεστε ως μη μισθωτός και οι αποδοχές υπερβαίνουν το επίπεδο απαλλαγής λόγω χαμηλών αποδοχών (Small Earnings Exemption), πρέπει να καταβάλλετε εισφορές κατηγορίας 2. Οι εισφορές της κατηγορίας 2 αποτελούν κατ' αποκοπή ποσό. Αν τα φορολογητέα σας κέρδη ή έσοδα κυμαίνονται μεταξύ του ατομικού ορίου απαλλαγής από το φόρο εισοδήματος και του ανώτατου ορίου κερδών (Upper Profits Limit, UPL), πρέπει επίσης να καταβάλλετε τις εισφορές της κατηγορίας 4. Αν τα κέρδη είναι υψηλότερα από το UPL, κρατούνται επίσης εισφορές από τον μισθό σας ως συμπληρωματικό ποσό. Οι εισφορές της κατηγορίας 4 δεν λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση παροχών.
3. οι εισφορές της κατηγορίας 3 είναι προαιρετικές και λαμβάνονται υπόψη μόνο για τη βασική σύνταξη γήρατος και τις βασικές παροχές χηρείας. Μπορείτε να τις καταβάλλετε αν δεν υποχρεούστε να πληρώνετε πρωτεύουσες εισφορές κατηγορίας 1, αν έχετε απαλλαγεί από την καταβολή εισφορών κατηγορίας 2 ή αν οι εισφορές που καταβάλλετε δεν επαρκούν για να κατοχυρώσετε δικαίωμα στις ανωτέρω παροχές. Οι εισφορές της κατηγορίας 3 αποτελούν κατ' αποκοπή ποσό·

4. ιδιαίτεροι κανόνες ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες προσώπων, όπως οι ναυτικοί και οι αεροπόροι·
5. αν είστε εργοδότης, ενδέχεται επίσης να υποχρεούστε να καταβάλλετε εισφορές κατηγορίας 1Α για τις περισσότερες παροχές σε είδος που χορηγούνται στους εργαζόμενους, για παράδειγμα για τα αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης και την κατανάλωση καυσίμων.

Συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά με το τρέχον ύψος των εισφορών διατίθενται στον δικτυακό τόπο της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου: <http://www.hmrc.gov.uk>

Πιστώσεις (πλασματικές εισφορές)

Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορούν να πιστωθούν εισφορές στο φάκελό σας εθνικής ασφάλισης ακόμη και αν δεν τις έχετε καταβάλει. Τούτο ισχύει, για παράδειγμα, για περιόδους ανικανότητας για εργασία λόγω ασθένειας ή ανεργίας. Οι πιστώσεις αυτές μπορούν να σας βοηθήσουν να κατοχυρώσετε δικαίωμα σε ορισμένες παροχές. Ωστόσο, για τις περισσότερες παροχές θα πρέπει επίσης να έχετε πράγματι καταβάλει ορισμένο ποσό εισφορών.

Παροχές (γενικά)

Οι παροχές σε χρήμα της εθνικής ασφάλισης εξαρτώνται από τις εισφορές σας. Πρέπει να έχετε καταβάλει ένα ελάχιστο ποσό εισφορών για να θεμελιώσετε δικαίωμα σε παροχές. Αντίθετα, το δικαίωμα στην ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της οδοντιατρικής περίθαλψης και της οφθαλμιατρικής περίθαλψης, δεν εξαρτάται από τις εισφορές εθνικής ασφάλισης. Εάν διαμένετε στη Μεγάλη Βρετανία, το δικαίωμά σας αυτό αναγνωρίζεται από την εθνική υπηρεσία υγείας (National Health Service) στη Μεγάλη Βρετανία και από την υπηρεσία υγείας και κοινωνικής μέριμνας (Health and Personal Social Service) στη Βόρεια Ιρλανδία.

Για να δικαιούστε παροχές σε χρήμα σε περίπτωση ασθένειας, μητρότητας ή ανεργίας πρέπει να πληροίτε ορισμένες προϋποθέσεις όσον αφορά τις εισφορές. Οι προϋποθέσεις αυτές αναφέρονται στα κεφάλαια II, IV και X. Οι εισφορές που έχετε καταβάλει σε άλλο κράτος μέλος, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία, μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη, ώστε να μπορέσετε να ικανοποιήσετε αυτές τις προϋποθέσεις. Το δικαίωμα για σύνταξη γήρατος ή για σύνταξη λόγω θανάτου συζύγου ή συντρόφου στο πλαίσιο πολιτικής ένωσης εξαρτάται από τον ασφαλιστικό σας φάκελο σε όλα τα κράτη μέλη στα οποία έχετε εργαστεί (ή του συζύγου ή συντρόφου σας στο πλαίσιο πολιτικής ένωσης). Οι εισφορές κατηγορίας 2 (βλ. ανωτέρω) μπορούν να ληφθούν υπόψη για την πλήρωση των προϋποθέσεων καταβολής εισφορών που ισχύουν για τη χορήγηση χρηματικών παροχών.

Η αίτηση χορήγησης παροχών πρέπει να υποβάλλεται εν ευθέτω χρόνω επί ποινή απώλειας των παροχών.

Προσφυγές

Ο αιτών ενημερώνεται για την απόφαση που λαμβάνεται σχετικά με την αίτηση χορήγησης παροχών σε χρήμα την οποία έχει υποβάλει καθώς και για τα μέσα προσβολής της. Κατά της απόφασης μπορεί να υποβληθεί προσφυγή ενώπιον ανεξάρτητου δικαστηρίου.

Οργάνωση της κοινωνικής προστασίας

Υπεύθυνο για τη χορήγηση των περισσότερων παροχών κοινωνικής ασφάλισης είναι το υπουργείο Απασχόλησης και Συντάξεων (DWP). Υπεύθυνη για την είσπραξη και την καταχώριση των εισφορών, καθώς και για τον έλεγχο των δικαιωμάτων και την καταβολή

πιστώσεων φόρου σε οικογένειες με συντηρούμενα τέκνα και σε εργαζόμενους με χαμηλό εισόδημα είναι η υπηρεσία φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία καταβάλλει επίσης το επίδομα τέκνου και το επίδομα κηδεμονίας.

Το στεγαστικό επίδομα και το επίδομα αντιστάθμισης του τοπικού φόρου καταβάλλονται από την τοπική αυτοδιοίκηση. Υπεύθυνο για τη χάραξη πολιτικής και τη θέσπιση νομοθεσίας σχετικά με τη γονική άδεια και την καταβολή της είναι το υπουργείο Εμπορίου, Καινοτομίας και Δεξιότητων. Υπεύθυνοι για την καταβολή των νόμιμων αποδοχών ασθενείας, των νόμιμων αποδοχών μητρότητας, των νόμιμων αποδοχών πατρότητας και των νόμιμων αποδοχών υιοθεσίας είναι οι εργοδότες.

Οι αρχές της εθνικής υπηρεσίας υγείας (NHS) χρηματοδοτούνται για να παρέχουν υπηρεσίες υγείας στον τοπικό πληθυσμό μέσω συμβάσεων με οργανισμούς NHS (NHS Trusts) και άλλους παρόχους υπηρεσιών και επαγγελματίες. Οι υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας παρέχονται ή αγοράζονται από την τοπική αυτοδιοίκηση βάσει καθορισμένου από το υπουργείο Υγείας δημοσιονομικού και νομοθετικού πλαισίου.

Στο τέλος του παρόντος οδηγού παρατίθεται κατάλογος των αρμόδιων δημόσιων φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της χορήγησης των προβλεπόμενων εκ του νόμου παροχών κοινωνικής ασφάλισης (**Παράρτημα II**)

Τα άτομα μπορούν να ασφαλιζονται κατ' επιλογή τους σε ιδιωτικές εταιρείες ασφάλισης υγείας, ή οι εργοδότες μπορούν να καλύπτουν οικειοθελώς το κόστος της ιδιωτικής περίθαλψης.

Χρηματοδότηση

Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης χρηματοδοτείται από τις ασφαλιστικές εισφορές που καταβάλλουν οι εργοδότες και οι εργαζόμενοι και από τα γενικά φορολογικά έσοδα. Υπάρχουν σημαντικές διακρίσεις μεταξύ των παροχών που βασίζονται στην ασφάλεια, την κατηγορία/ και το εισόδημα/περιουσιακά στοιχεία.

Το δικαίωμά σας σε παροχές κοινωνικής ασφάλισης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης στην Ευρώπη διαφέρουν από χώρα σε χώρα, γι' αυτό και οι σχετικές διατάξεις της ΕΕ αποσκοπούν στον καλύτερο συντονισμό τους. Είναι σημαντικό να υπάρχουν κοινοί κανόνες που διασφαλίζουν την πρόσβαση στις κοινωνικές παροχές ώστε να μη ζημιώνονται οι ευρωπαίοι εργαζόμενοι και άλλοι ασφαλισμένοι όταν ασκούν το δικαίωμά τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της ΕΕ. Οι κανόνες αυτοί βασίζονται σε τέσσερις αρχές.

- Όταν μετακινείστε εντός της Ευρώπης, είστε πάντα ασφαλισμένος με βάση τη νομοθεσία ενός και μόνο κράτους μέλους: κατά κανόνα, εάν είστε εργαζόμενος, η χώρα αυτή θα είναι η χώρα στην οποία εργάζεστε, εάν δεν εργάζεστε, θα είναι η χώρα στην οποία διαμένετε.
- Η αρχή της ίσης μεταχείρισης διασφαλίζει ότι έχετε τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με τους πολίτες της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένος.
- Όταν είναι απαραίτητο, περίοδοι ασφάλισης που κατοχυρώνονται σε άλλες χώρες της ΕΕ μπορούν να λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση κάποιου επιδόματος.
- Οι παροχές σε χρήμα μπορούν να «εξάγονται», εάν ζείτε σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένος.

Μπορείτε να επικαλείστε τις διατάξεις της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης στα 27 κράτη μέλη, τη Νορβηγία, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν (ΕΟΧ) και την Ελβετία (31 χώρες συνολικά).

Ορισμένες γενικές πληροφορίες σχετικά με τις διατάξεις της ΕΕ παρέχονται στο τέλος κάθε κεφαλαίου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους μετακινούνται ή ταξιδεύουν στην ΕΕ, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία διατίθενται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο II: Υγειονομική περίθαλψη

Πότε δικαιούστε υγειονομική περίθαλψη;

Οι γενικοί ιατροί είναι αυτοαπασχολούμενοι και υπογράφουν συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με την εθνική υπηρεσία υγείας. Οι γενικοί ιατροί διαθέτουν τη διακριτική ευχέρεια να εγκρίνουν ή όχι τις αιτήσεις των ατόμων που επιθυμούν να ενταχθούν στους καταλόγους των ασθενών τους. Δεν μπορούν, όμως, να απορρίψουν κάποιον αιτούντα για λόγους φυλής, φύλου, κοινωνικής τάξης, ηλικίας, θρησκείας, γενετήσιου προσανατολισμού, εμφάνισης, αναπηρίας ή ιατρικής κατάστασης. Όσον αφορά τη Βόρεια Ιρλανδία, αυτή πρέπει να αποτελεί τον τόπο συνήθους κατοικίας των ασθενών ώστε να μπορούν να εγγραφούν στους καταλόγους των γενικών ιατρών. Οι ασθενείς που δικαιούνται περίθαλψη δυνάμει των ρυθμίσεων για την κάρτα EHIC έχουν δωρεάν πρόσβαση στην περίθαλψη χωρίς υποχρέωση εγγραφής σε καταλόγους ιατρών.

Αν πρέπει να εισαχθείτε σε νοσοκομείο ή να συμβουλευθείτε ειδικό, ο γιατρός σας στη NHS θα αναλάβει τις αναγκαίες διαδικασίες. Σε περίπτωση επείγοντος, μπορείτε να εισαχθείτε απ' ευθείας στο νοσοκομείο.

Η εγγραφή στον κατάλογο ασθενών γενικού ιατρού δεν θεμελιώνει κατ' ανάγκη δικαίωμα δωρεάν νοσηλευτικής περίθαλψης μέσω της NHS. Δικαίωμα δωρεάν νοσηλευτικής περίθαλψης μέσω της NHS έχουν όσοι κατοικούν κατά κανόνα στο Ηνωμένο Βασίλειο (ήτοι όσοι διαμένουν στο έδαφος του νόμιμα και μακροπρόθεσμα). Δικαίωμα δωρεάν νοσηλευτικής περίθαλψης μέσω της NHS έχουν επίσης όσοι εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής εισφορών δυνάμει του κανονισμού NHS του 2011 (δαπάνες που βαρύνουν τους ασθενείς εξ αλλοδαπής) όπως τροποποιήθηκε (π.χ. όσοι απασχολούνται νόμιμα από εργοδότη με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο). Η αντίστοιχη νομοθεσία στη Βόρεια Ιρλανδία είναι ο κανονισμός του 2005 περί παροχής υπηρεσιών υγείας σε πρόσωπα με τόπο συνήθους κατοικίας εκτός Βορείου Ιρλανδίας, όπως τροποποιήθηκε. Δικαίωμα δωρεάν νοσηλευτικής περίθαλψης μέσω της NHS έχουν ακόμη οι σύζυγοι/αναγνωρισμένοι σύντροφοι και τα παιδιά ηλικίας έως 16 ετών (ή έως 19 ετών σε περίπτωση που παρακολουθούν σπουδές πλήρους φοίτησης) εφόσον ζουν μόνιμα με τους γονείς τους ή εμπίπτουν στον προαναφερθέντα κανονισμό περί των δαπανών που βαρύνουν τους ασθενείς εξ αλλοδαπής. Δεν απαιτείται η καταβολή εισφορών στην εθνική ασφάλιση ή φόρων.

Όσοι βρίσκονται προσωρινώς στο Ηνωμένο Βασίλειο αλλά εξακολουθούν να διαμένουν επισήμως σε άλλη χώρα του ΕΟΧ ή στην Ελβετία, πρέπει να έχουν έγκυρη ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας από τη χώρα προέλευσής τους για όσο χρόνο βρίσκονται στο Ηνωμένο Βασίλειο προκειμένου να δικαιούνται δωρεάν νοσηλευτική περίθαλψη μέσω της NHS δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ. Εάν δεν διαθέτουν ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας, ενδέχεται να κληθούν να καταβάλουν τις συναφείς δαπάνες. Ο κάτοχος της ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας δικαιούται δωρεάν κάθε θεραπεία που θεωρείται αναγκαία από κλινικής άποψης κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Ηνωμένο Βασίλειο, χωρίς να χρειάζεται έτσι να επιστρέψει στη χώρα προέλευσής του πριν από τη λήξη της προγραμματισμένης παραμονής του στο Ηνωμένο Βασίλειο. Η κάρτα αυτή δεν εξασφαλίζει στον κάτοχό της δωρεάν περίθαλψη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Για να είναι δωρεάν η προγραμματισμένη περίθαλψη ή θεραπεία, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να παραπέμπεται επισήμως στο Ηνωμένο Βασίλειο από τη χώρα καταγωγής του με έντυπο E112/S2.

Τι καλύπτεται;

Οι περισσότεροι θεράποντες ιατροί και οπτικοί, καθώς και πολλοί οδοντίατροι, υπάγονται στην εθνική υπηρεσία υγείας. Μπορείτε ανά πάσα στιγμή να επιλέξετε οδοντίατρο ή οπτικό

που ανήκει στην NHS. Δεδομένου ότι οι γιατροί, οδοντίατροι και οπτικοί που είναι συμβεβλημένοι με την NHS είναι ελεύθεροι να αναλαμβάνουν ασθενείς και ιδιωτικά και να τους χρεώνουν αντίστοιχα, πρέπει να βεβαιωθείτε ότι ο επαγγελματίας στον οποίο απευθύνεστε θα σας αναλάβει στο πλαίσιο του NHS. Οι δαπάνες της ιδιωτικής περίθαλψης δεν αποδίδονται από το NHS, σας βαρύνουν προσωπικά.

Κατά κανόνα θα κληθείτε να συμμετάσχετε οικονομικά στα συνταγογραφούμενα φάρμακα, τις οδοντιατρικές υπηρεσίες και ορισμένα παρελκόμενα (για παράδειγμα, περούκες και βοηθητικά είδη από ύφασμα), αν και ορισμένα άτομα, ιδίως παιδιά και άτομα που λαμβάνουν ορισμένα επιδόματα κοινωνικής ασφάλισης, απαλλάσσονται εν όλω ή εν μέρει από αυτά τα έξοδα. Ορισμένα μόνο άτομα δικαιούνται εξετάσεις οράσεως στο πλαίσιο της εθνικής υπηρεσίας υγείας και μερική κάλυψη του κόστους γυαλιών οράσεως. Οι υπόλοιποι πρέπει να πληρώσουν οι ίδιοι τις υπηρεσίες οπτικών.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη;

Μπορείτε να βρείτε τα ονόματα και τις διευθύνσεις των θεραπόντων γενικών ιατρών, οδοντιάτρων και οπτικών για την Αγγλία στον κατάλογο υπηρεσιών του εθνικού συστήματος υγείας: <http://www.nhs.uk/servicedirectories/Pages/ServiceSearch.aspx>

Ο κατάλογος για τη Βόρεια Ιρλανδία διατίθεται στη διεύθυνση:
www.hscni.net

Ο κατάλογος για τη Σκωτία διατίθεται στη διεύθυνση:
<http://www.nhs24.com/content/default.asp?page=s11>

Ο κατάλογος για την Ουαλία διατίθεται στη διεύθυνση:
<http://www.wales.nhs.uk/ourservices/directory>

Το δικαίωμά σας σε παροχές υγειονομικής περίθαλψης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Εάν διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε, τόσο εσείς όσο και η οικογένειά σας, να χρησιμοποιείτε τις υπηρεσίες δημόσιας υγειονομικής περίθαλψης που παρέχονται εκεί. Αυτό δεν σημαίνει απαραίτητα ότι η περίθαλψη θα είναι δωρεάν, πράγμα το οποίο εξαρτάται από τη νομοθεσία της κάθε χώρας.

Εάν προγραμματίζετε προσωρινή παραμονή (διακοπές, επαγγελματικό ταξίδι κ.λπ.) σε άλλη χώρα της ΕΕ ή στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, προμηθευτείτε την ευρωπαϊκή κάρτα ασφάλισης ασθένειας (EHIC) προτού αναχωρήσετε. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την κάρτα EHIC και πώς να την αποκτήσετε παρέχονται στη διεύθυνση: <http://ehic.europa.eu>.

Εάν προγραμματίζετε να εγκατασταθείτε μόνιμα σε άλλη χώρα της ΕΕ, περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματά σας σχετικά με παροχές υγειονομικής περίθαλψης παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο III: Παροχές ασθένειας σε χρήμα

Πότε δικαιούστε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Νόμιμες αποδοχές ασθένειας (Statutory Sick Pay – SSP)

Μπορείτε ενδεχομένως να λάβετε την προβλεπόμενη από τον νόμο αποζημίωση ασθένειας από τον εργοδότη σας εφόσον έχετε εργαστεί για κάποιο διάστημα στο πλαίσιο της σύμβασης εργασίας σας και:

- είστε άρρωστος για τουλάχιστον τέσσερις συνεχόμενες ημέρες (συμπεριλαμβάνονται τα σαββατοκύριακα, οι τραπεζικές αργίες και οι ημέρες που δεν εργάζεστε κανονικά), και
- έχετε μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές τουλάχιστον ίσες με το κατώτατο όριο αποδοχών.

Επίδομα απασχόλησης και ενίσχυσης

Το επίδομα απασχόλησης και στήριξης θεσπίστηκε τον Οκτώβριο του 2008 για όλους τους νέους αιτούντες προς αντικατάσταση του επιδόματος ανικανότητας προς εργασία. Επίδομα απασχόλησης και στήριξης μπορείτε να ζητήσετε: εάν δεν είστε σε θέση να εργαστείτε λόγω ασθένειας ή αναπηρίας αν η διάρκεια της ασθένειάς σας είναι τουλάχιστον τέσσερις ημέρες και δεν δικαιούστε, κατά την περίοδο αυτή, τις νόμιμες αποδοχές ασθένειας εκ μέρους του εργοδότη. Δεν καταβάλλεται επίδομα για τις τρεις πρώτες ημέρες ανικανότητας για εργασία.

Οι προϋποθέσεις όσον αφορά τις εισφορές είναι οι εξής:

- από τον Νοέμβριο του 2010 πρέπει να έχετε καταβάλει εισφορές κατηγορίας 1 ή 2 κατά τη διάρκεια ενός από τα δύο τελευταία οικονομικά έτη πριν από την αίτηση χορήγησης επιδόματος, οι δε αποδοχές σας για το συγκεκριμένο έτος πρέπει ισούνται τουλάχιστον με το 26πλάσιο του κατώτατου ορίου αποδοχών για το εν λόγω έτος, και
- πρέπει να έχετε καταβάλει ή να σας έχουν πιστωθεί εισφορές κατηγορίας 1 ή 2, ή των δύο αυτών κατηγοριών συνδυαστικά, ίσες τουλάχιστον με το 50πλάσιο του κατώτατου ορίου αποδοχών κατά τη διάρκεια καθενός από τα δύο οικονομικά έτη (από τις 6 Απριλίου μέχρι τις 5 Απριλίου) που ολοκληρώθηκαν πριν από την έναρξη του έτους κατά το οποίο υποβάλλεται η αίτηση χορήγησης επιδόματος (από την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου ενός έτους μέχρι το Σάββατο πριν από την πρώτη Κυριακή του Ιανουαρίου του επόμενου έτους).

Τι καλύπτεται;

Ο εργοδότης σας υποχρεούται να καταβάλει αποδοχές ασθένειας το πολύ για 28 εβδομάδες για κάθε περίοδο ανικανότητας για εργασία. Αν εξακολουθείτε να είστε άρρωστος μετά το πέρας της περιόδου κατά την οποία ο εργοδότης σας υποχρεούται να καταβάλει την προβλεπόμενη από το νόμο αποζημίωση ασθένειας, μπορείτε να ζητήσετε το επίδομα απασχόλησης και στήριξης, το οποίο καταβάλλεται από το υπουργείο απασχόλησης και συντάξεων. Βλ. κεφάλαιο V για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το επίδομα απασχόλησης και ενίσχυσης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές ασθένειας σε χρήμα;

Για τις πρώτες επτά ημέρες ασθένειας, ο εργοδότης σας δεν μπορεί να σας ζητήσει να προσκομίσετε ιατρική βεβαίωση που να πιστοποιεί ότι είστε ασθενής. Μπορεί να σας ζητήσει να συμπληρώσετε δική του υπεύθυνη δήλωση ή έντυπο SC2 το οποίο διατίθεται στα ιατρεία των γενικών ιατρών ή στον δικτυακό τόπο της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου.

Εάν είστε ασθενής για περισσότερες από επτά ημέρες, ο εργοδότης σας μπορεί να ζητήσει ιατρική βεβαίωση προκειμένου να δικαιολογήσει την καταβολή της προβλεπόμενης από τον νόμο αποζημίωσης ασθενείας. Ο εργοδότης είναι αυτός που αποφασίζει εάν είστε ή όχι σε θέση να εργαστείτε. Το ιατρικό πιστοποιητικό από γενικό ιατρό συνιστά ισχυρό αποδεικτικό στοιχείο ότι είστε ασθενής και γίνεται κατά κανόνα δεκτό, εκτός κι αν υπάρχουν αποδείξεις υπέρ του αντιθέτου.

Μπορείτε να πάρετε ιατρική βεβαίωση και από κάποιον που δεν είναι ιατρός, π.χ. από έναν οδοντίατρο. Σε αυτή την περίπτωση, όμως, ο εργοδότης είναι αυτός που αποφασίζει εάν η βεβαίωση είναι αποδεκτή ή όχι. Εάν ο εργοδότης έχει αμφιβολίες, μπορεί να επιμείνει να του προσκομίσετε ιατρικό πιστοποιητικό από γενικό ιατρό.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ασθενείας σε χρήμα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Κατά κανόνα, οι παροχές ασθενείας σε χρήμα (δηλαδή παροχές που συνήθως αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται λόγω ασθενείας) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας.*

Όταν εγκαθίσταστε σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, κάθε φορά που πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ώστε να δικαιούστε παροχή ασθενείας, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας της σχετικής από τις προαναφερθείσες χώρες. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την κάλυψη της ασφάλισης ασθενείας όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο IV: Παροχές μητρότητας και πατρότητας

Πότε δικαιούστε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Νόμιμες αποδοχές μητρότητας (Statutory Maternity Pay - SMP)

Οι περισσότερες γυναίκες που παρέχουν εξαρτημένη εργασία κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους μπορούν να λάβουν τις νόμιμες αποδοχές μητρότητας από τον εργοδότη τους. Οι αποδοχές αυτές καταβάλλονται για μέγιστη περίοδο 39 εβδομάδων που ξεκινά το νωρίτερο 11 εβδομάδες πριν από την πιθανή ημερομηνία τοκετού. Μπορείτε να επιλέξετε πότε θα σταματήσετε να εργάζεστε, αλλά η περίοδος καταβολής αυτών των αποδοχών ξεκινά το αργότερο την επομένη της γέννησης του παιδιού σας.

Μπορείτε να εργαστείτε μέχρι και δέκα ημέρες χωρίς να χάσετε τις αποδοχές μητρότητας. Αυτές οι «ημέρες διατήρησης της επαφής» (KIT: Keeping in Touch) σας επιτρέπουν να διατηρήσετε επαφή με το χώρο εργασίας σας και να παρακολουθήσετε πρόγραμμα κατάρτισης, για παράδειγμα, προτού επανέλθετε στην εργασία σας. Οι ημέρες KIT μπορούν να ληφθούν μόνο με τη σύμφωνη γνώμη τόσο τη δική σας όσο και του εργοδότη σας.

Για να δικαιούστε τις νόμιμες αποδοχές μητρότητας πρέπει να έχετε εργαστεί για τον ίδιο εργοδότη επί 26 συνεχόμενες εβδομάδες έως και τη 15η εβδομάδα πριν από την πιθανή εβδομάδα του τοκετού (εβδομάδα που θεμελιώνει δικαίωμα στο επίδομα).

Οι εβδομαδιαίες σας αποδοχές πρέπει επίσης να είναι τουλάχιστον ίσες με το κατώτατο όριο αποδοχών για το καθεστώς εθνικής ασφάλισης.

Επίδομα μητρότητας (Maternity Allowance – MA)

Το επίδομα μητρότητας σας χορηγείται από το κράτος μόνον εφόσον δεν δικαιούστε τις νόμιμες αποδοχές μητρότητας (SMP), είστε μισθωτές ή αυτοαπασχολούμενες και το μέσο εισόδημά σας είναι τουλάχιστον ίσο με το κατώτατο όριο για τη λήψη του επιδόματος μητρότητας (Maternity Allowance Threshold – MAT) που ισχύει κατά την έναρξη της περιόδου αναμονής.

Δικαιούστε το επίδομα μητρότητας εφόσον ήσασταν μισθωτή ή αυτοαπασχολούμενη επί 26 τουλάχιστον εβδομάδων κατά τη δοκιμαστική περίοδο των 66 εβδομάδων. Οι 26 αυτές εβδομάδες δεν είναι απαραίτητο να ήταν συνεχόμενες. Η δοκιμαστική περίοδος είναι η περίοδος 66 εβδομάδων μέχρι και την τελευταία εβδομάδα πριν από την πιθανή εβδομάδα γέννησης του παιδιού σας.

Το κατώτατο όριο για τη λήψη του επιδόματος μητρότητας (MAT) είναι 30 GBP (33 ευρώ) την εβδομάδα. Συνεπώς, πρέπει να κερδίζετε τουλάχιστον 30 GBP (33 ευρώ) την εβδομάδα. Οι μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές σας υπολογίζονται με βάση 13 εβδομάδες κατά τη διάρκεια της δοκιμαστικής περιόδου (αποδοχές δοκιμαστικής περιόδου). Εφόσον πληροίτε τις προϋποθέσεις απασχόλησης και αποδοχών, σας χορηγείται επίδομα μητρότητας για 39 εβδομάδες κατ' ανώτατο όριο.

Μπορείτε να εργαστείτε μέχρι και δέκα ημέρες κατά τη διάρκεια λήψης του επιδόματος μητρότητας χωρίς να χάσετε κανένα επίδομα μητρότητας. Οι ημέρες αυτές λέγονται «ημέρες διατήρησης της επαφής» (KIT: Keeping in Touch). Οι ημέρες αυτές σας επιτρέπουν να διατηρήσετε επαφή με το χώρο εργασίας σας και να παρακολουθήσετε πρόγραμμα κατάρτισης, για παράδειγμα, προτού επανέλθετε στην εργασία σας. Οι ημέρες KIT μπορούν να ληφθούν μόνο με τη σύμφωνη γνώμη τόσο τη δική σας όσο και του εργοδότη σας. Το μέτρο αυτό ισχύει και για τις αυτοαπασχολούμενες.

Τακτικές νόμιμες αποδοχές πατρότητας (Ordinary Statutory Paternity pay - OSPP)

Ο μισθωτός του οποίου η σύντροφος περιμένει παιδί μπορεί να ζητήσει νόμιμες αποδοχές πατρότητας (SPP) μετά τη γέννηση του παιδιού. Για να δικαιούστε τις εν λόγω νόμιμες αποδοχές πατρότητας, πρέπει να έχετε εργαστεί για τον ίδιο εργοδότη επί 26 εβδομάδες μέχρι το τέλος της 15ης εβδομάδας πριν από την πιθανή εβδομάδα τοκετού και να παραμείνετε στον ίδιο εργοδότη μέχρι τη γέννηση του παιδιού. Οι μέσες αποδοχές σας πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσες με το κατώτατο όριο αποδοχών που λαμβάνονται υπόψη για τις εισφορές στην εθνική ασφάλιση για διάστημα οκτώ εβδομάδων έως τη 15η εβδομάδα πριν από εκείνη κατά την οποία αναμένεται ο τοκετός.

Πρόσθετες νόμιμες αποδοχές πατρότητας (Additional Statutory Paternity Pay - ASPP)

Ο εργαζόμενος του οποίου η σύντροφος δικαιούται νόμιμες αποδοχές μητρότητας, επίδομα μητρότητας ή νόμιμες αποδοχές υιοθεσίας μπορεί να λάβει πρόσθετες νόμιμες παροχές πατρότητας εάν η φυσική ή θετή μητέρα επιστρέψει στην εργασία πριν από το τέλος της περιόδου καταβολής των παροχών μητρότητας ή υιοθεσίας. Για να δικαιούστε τις εν λόγω νόμιμες αποδοχές πατρότητας, πρέπει να έχετε εργαστεί για τον ίδιο εργοδότη επί 26 εβδομάδες μέχρι το τέλος της 15ης εβδομάδας πριν από την πιθανή εβδομάδα τοκετού και να παραμείνετε στον ίδιο εργοδότη μέχρι την εβδομάδα πριν από την έναρξη της καταβολής. Οι μέσες αποδοχές σας πρέπει να είναι τουλάχιστον ίσες με το κατώτατο όριο αποδοχών που λαμβάνονται υπόψη για τις εισφορές στην εθνική ασφάλιση για διάστημα οκτώ εβδομάδων έως τη 15η εβδομάδα πριν από εκείνη κατά την οποία αναμένεται ο τοκετός.

Τι καλύπτεται;

Το ύψος των νόμιμων αποδοχών μητρότητας που θα σας καταβληθεί εξαρτάται από τον μισθό σας. Οι νόμιμες αποδοχές μητρότητας καταβάλλονται για μέγιστη περίοδο 39 εβδομάδων (αυτό αναφέρεται ανωτέρω, αλλά αξίζει ενδεχομένως να επαναληφθεί στο σημείο αυτό). Για τις έξι πρώτες εβδομάδες, λαμβάνετε το 90% των μέσων ακαθάριστων εβδομαδιαίων αποδοχών σας, χωρίς ανώτατο όριο. Οι υπόλοιπες 33 εβδομάδες πληρώνονται με το κατ' αποκοπή ποσό των νόμιμων αποδοχών μητρότητας (128,73 GBP (142 ευρώ) εβδομαδιαίως) ή με ποσοστό επί του μισθού, αν αυτό είναι χαμηλότερο από το κατ' αποκοπή ποσό.

Το ύψος του επιδόματος μητρότητας που θα σας καταβληθεί εξαρτάται από τις μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές σας. Θα λάβετε είτε το κατ' αποκοπή ποσό του επιδόματος ύψους 128,73 GBP (142 ευρώ) εβδομαδιαίως ή το 90 % των μέσων εβδομαδιαίων αποδοχών σας, αν το ποσό που προκύπτει κατ' αυτό τον τρόπο είναι χαμηλότερο από το ποσό των 128,73 GBP (142 ευρώ). Ο εργοδότης καταβάλλει συνήθως το σχετικό ποσό με τον ίδιο τρόπο και ταυτόχρονα με τον κανονικό μισθό σας. Η παροχή είναι δυνατό να καταβάλλεται για διάστημα διάρκειας έως και 39 εβδομάδων.

Οι νόμιμες αποδοχές πατρότητας ανέρχονται σε ένα κατ' αποκοπή ποσό ύψους 128,73 GBP (142 ευρώ) εβδομαδιαίως ή στο 90% των μέσων εβδομαδιαίων αποδοχών σας, αν το ποσό που προκύπτει κατ' αυτό τον τρόπο είναι χαμηλότερο από το ποσό των 128,73 GBP (142 ευρώ). Μπορείτε να επιλέξετε τη διάρκεια χορήγησης αυτών των αποδοχών (μία ή δύο συνεχόμενες εβδομάδες), καθώς και την ημερομηνία καταβολής τους, από τη γέννηση του παιδιού μέχρι οκτώ εβδομάδες μετά από αυτή.

Οι πρόσθετες νόμιμες αποδοχές πατρότητας ανέρχονται σε ένα κατ' αποκοπή ποσό ύψους 128,73 GBP (142 ευρώ) εβδομαδιαίως ή στο 90% των μέσων εβδομαδιαίων αποδοχών σας, αν το ποσό που προκύπτει κατ' αυτό τον τρόπο είναι χαμηλότερο από το ποσό των 128,73 GBP (142 ευρώ). Η καταβολή των πρόσθετων νόμιμων αποδοχών πατρότητας αρχίζει 20 εβδομάδες μετά τη γέννηση του τέκνου εφόσον η μητέρα του τέκνου έχει επιστρέψει στην

εργασία και διακόπτεται όταν επιστρέψει στην εργασία ή ταυτόχρονα με τη λήξη της περιόδου καταβολής των παροχών μητρότητας, οποιαδήποτε των ημερομηνιών αυτών προηγηθεί.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές μητρότητας και πατρότητας;

Για να λάβετε τις νόμιμες αποδοχές μητρότητας πρέπει να γνωστοποιήσετε στον εργοδότη σας την πρόθεσή σας να σταματήσετε να εργάζεστε λόγω μητρότητας. Πρέπει να ενημερώσετε τον εργοδότη σας για την ημερομηνία κατά την οποία σκοπεύετε να διακόψετε την εργασία σας για να γεννήσετε, ειδοποιώντας τον τουλάχιστον 28 ημέρες νωρίτερα. Ο εργοδότης σας μπορεί να απαιτήσει να του υποβάλετε γραπτή ειδοποίηση. Πρέπει επίσης να καταθέσετε στον εργοδότη σας τη βεβαίωση μητρότητας που θα σας χορηγήσει ο γιατρός ή η μαία σας από την 21η εβδομάδα της εγκυμοσύνης.

Μπορείτε να υποβάλετε αίτηση χορήγησης επιδόματος μητρότητας 14 εβδομάδες πριν από την προβλεπόμενη ημερομηνία γέννησης του παιδιού σας (27η εβδομάδα της κύησης).

Για να λάβετε τις νόμιμες αποδοχές πατρότητας, πρέπει να υποβάλετε στον εργοδότη σας υπεύθυνη δήλωση βεβαιώνοντας ότι:

- έχετε αναλάβει ή σκοπεύετε να αναλάβετε την ανατροφή του παιδιού ·
- είστε ο βιολογικός πατέρας του παιδιού ή ο σύζυγος, ο σύντροφος στο πλαίσιο πολιτικής ένωσης ή ο σύντροφος της μητέρας ·
- αφιερώνετε χρόνο εκτός της εργασίας σας στο παιδί ή/και στη στήριξη της μητέρας.

Το δικαίωμά σας σε παροχές μητρότητας και πατρότητας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις συντονισμού καλύπτουν παροχές μητρότητας και τις συναφείς παροχές πατρότητας. Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές, ο αρμόδιος φορέας (δηλαδή ο φορέας της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας.

Κατά κανόνα, οι παροχές σε χρήμα (δηλαδή παροχές που αντικαθιστούν το εισόδημα που διακόπτεται) καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας*. Οι παροχές σε είδος (δηλαδή ιατρική περίθαλψη, φάρμακα και νοσοκομειακή περίθαλψη) παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας διαμονής σας, όπως εάν ήσασταν ασφαλισμένοι εκεί.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο V: Παροχές αναπηρίας

Πότε δικαιούστε παροχές αναπηρίας;

Το επίδομα απασχόλησης και ενίσχυσης, που αντικατέστησε το επίδομα ανικανότητας προς εργασία και ενίσχυσης του εισοδήματος, καταβάλλεται λόγω ασθένειας ή αναπηρίας στους νέους αιτούντες από τις 27 Οκτωβρίου 2008.

Για να λάβετε επίδομα απασχόλησης και ενίσχυσης, πρέπει να έχει περιοριστεί η ικανότητά σας προς εργασία και να πληροίτε ορισμένες προϋποθέσεις όσον αφορά τις εισφορές εθνικής ασφάλισης (βλ. κεφάλαιο III). Εφόσον πληροίτε τις εν λόγω προϋποθέσεις, εισέρχεστε σε φάση αξιολόγησης 13 εβδομάδων. Κατά τη διάρκεια αυτής της φάσης, διενεργείται από ιατρό ή άλλον επαγγελματία της υγείας ιατρική αξιολόγηση η οποία ονομάζεται αξιολόγηση της ικανότητας προς εργασία (Work Capability Assessment). Εκτός από τη συνέχιση ή όχι της χορήγησης της παροχής, βάσει της αξιολόγησης της ικανότητας προς εργασία κρίνεται επίσης το εάν πρέπει να ενταχθείτε στην ομάδα δραστηριοτήτων σχετικά με την εργασία, η οποία προβλέπει υποχρεωτική δραστηριότητα με θέμα την εργασία, ή στην ομάδα υποστήριξης, για την οποία δεν υφίσταται τέτοια απαίτηση.

Ομάδα δραστηριοτήτων σχετικά με την εργασία

Εάν έχετε τοποθετηθεί στην ομάδα δραστηριοτήτων σχετικά με την εργασία, πρέπει να συμμετέχετε σε ειδικές συνεντεύξεις με θέμα την εξεύρεση εργασίας με τον προσωπικό σας σύμβουλο. ο οποίος θα σας βοηθήσει να προετοιμαστείτε για την εξεύρεση κατάλληλης θέσης εργασίας. Σε αντιστάθμισμα, λαμβάνετε πέραν του βασικού ποσού ένα ποσό για δραστηριότητα σχετική με εργασία.

Ομάδα υποστήριξης

Εάν έχετε τοποθετηθεί στην ομάδα υποστήριξης διότι η ασθένεια ή η αναπηρία επηρεάζει σημαντικά την ικανότητά σας προς εργασία, δεν χρειάζεται να συμμετέχετε σε καμία εργασία. Μπορείτε να εργάζεστε οικειοθελώς.

Παροχή βοήθειας για την εύρεση εργασίας

Εάν έχετε τοποθετηθεί στην ομάδα δραστηριοτήτων σχετικά με την εργασία, θα συναντήσετε τακτικά με έναν προσωπικό σύμβουλο με τον οποίο θα συζητάτε διάφορες προοπτικές εργασίας. Οι σύμβουλοι αυτοί παρέχουν συνδρομή και καθοδήγηση στους ακόλουθους τομείς:

- εργασιακοί στόχοι
- δεξιότητες, πλεονεκτήματα και ικανότητες
- ενέργειες που πρέπει να πραγματοποιηθούν για την εξεύρεση κατάλληλης θέσης εργασίας

Εάν αρνηθείτε να παρευρίσκεστε ή να συμμετέχετε ενεργά στις ειδικές συνεντεύξεις με θέμα την εξεύρεση εργασίας, ενδέχεται να επηρεαστεί το δικαίωμά σας στο επίδομα απασχόλησης και στήριξης.

Τι καλύπτεται;

Κατά τη διάρκεια της φάσης αξιολόγησης 13 εβδομάδων, καταβάλλεται στους δικαιούχους εβδομαδιαίο βασικό ποσό που φτάνει μέχρι τις 67.50 GBP (75 ευρώ).

Εβδομαδιαία αποζημίωση κατά την κύρια φάση

Η κύρια φάση ξεκινά από την 14η εβδομάδα από την υποβολή της αίτησης χορήγησης του επιδόματος, εάν από την αξιολόγηση της ικανότητας προς εργασία προκύπτει ότι η ασθένεια ή η αναπηρία δεν περιορίζει την ικανότητα προς εργασία.

Κατηγορία ομάδας

Άγαμος στην ομάδα δραστηριοτήτων σχετικά με την εργασία

Άγαμος στην ομάδα υποστήριξης

Εβδομαδιαίο ποσό

μέχρι 94,25 GBP (104 ευρώ)

μέχρι 99,85 GBP (110 ευρώ)

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι παροχές δεν καταβάλλονται για τις πρώτες τρεις ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση σε παροχές αναπηρίας;

Επικοινωνείτε με τα τοπικά καταστήματα της υπηρεσίας Jobcentre Plus. Η αίτησή σας πρέπει να συνοδεύεται από τη σχετική ιατρική γνωμάτευση.

Το δικαίωμά σας σε παροχές αναπηρίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ο αρμόδιος φορέας της χώρας στην οποία αιτείστε σύνταξη αναπηρίας λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης ή μόνιμης διαμονής που έχετε συμπληρώσει δυνάμει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο για τη θεμελίωση δικαιώματος παροχών αναπηρίας.

Οι παροχές αναπηρίας καταβάλλονται ανεξάρτητα από τον τόπο της προσωρινής ή μόνιμης κατοικίας σας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία.* Οι απαραίτητοι διοικητικοί έλεγχοι και ιατρικές εξετάσεις γίνονται κατά κανόνα από τον αρμόδιο φορέα της χώρας στην οποία κατοικείτε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ενδέχεται να σας ζητηθεί να επιστρέψετε στη χώρα από την οποία λαμβάνετε τη σύνταξή σας για να πραγματοποιήσετε εκεί τις εν λόγω εξετάσεις, εφόσον σας το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας σας.

Κάθε χώρα εφαρμόζει τα δικά της κριτήρια για τον προσδιορισμό του βαθμού αναπηρίας. Κατά συνέπεια, ενδέχεται ορισμένες χώρες να αναγνωρίζουν για κάποιο πρόσωπο βαθμό αναπηρίας 70%, ενώ σε άλλες χώρες το ίδιο πρόσωπο δεν θεωρείται διόλου ανάπηρο βάσει της εθνικής νομοθεσίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα του γεγονότος ότι τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης δεν εναρμονίζονται αλλά απλώς συντονίζονται από τις διατάξεις της ΕΕ.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VI: Συντάξεις και παροχές γήρατος

Πότε δικαιούστε παροχές γήρατος;

Η βασική νόμιμη σύνταξη γήρατος χορηγείται από το κράτος. Βασίζεται στον αριθμό των ετών ασφάλισης του αιτούντος μέσω των εισφορών εθνικής ασφάλισης που καταβλήθηκαν ή πιστώθηκαν κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής σταδιοδρομίας του.

Μπορείτε να ζητήσετε τη νόμιμη σύνταξη γήρατος μόλις φθάσετε τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, ήτοι 65 έτη για τους άνδρες που γεννήθηκαν μέχρι και τις 5 Απριλίου 1959 και 60 έτη για τις γυναίκες που γεννήθηκαν μέχρι και τις 5 Απριλίου 1950.

Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης για τις γυναίκες που γεννήθηκαν από τις 6 Απριλίου 1950 και έπειτα αλλά πριν από τις 6 Απριλίου 1955 αυξάνεται από τα 60 στα 65 έτη κατά την περίοδο 2010 - 2020. Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης για τις γυναίκες που γεννήθηκαν μετά τις 6 Απριλίου 1955 αλλά πριν από τις 6 Απριλίου 1959 είναι τα 65 έτη. Η νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης θα αυξηθεί τόσο για τους άνδρες όσο και για τις γυναίκες από τα 65 στα 68 έτη κατά την περίοδο 2024 - 2046.

Τι είναι τα έτη ασφάλισης;

Ως έτος ασφάλισης νοείται το φορολογικό έτος κατά το οποίο ο εργαζόμενος έχει επαρκές εισόδημα για να καταβάλλει τις πραγματικές εισφορές εθνικής ασφάλισης (NIC) ή έχει πιστωθεί με NIC ή έχει συγκεντρώσει πλασματικές εισφορές. Για την περίοδο 2011-2012 το ποσό αυτό ανέρχεται σε 53,04 GBP (59 ευρώ) για τους μισθωτούς.

Πόσα έτη ασφάλισης απαιτούνται;

Οι άνδρες και οι γυναίκες που συμπληρώνουν τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης από τις 6 Απριλίου 2010 και έπειτα χρειάζονται 30 έτη ασφάλισης προκειμένου να λάβουν πλήρη βασική νόμιμη σύνταξη.

Εάν επιλέξετε να αναβάλετε την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης για τουλάχιστον δώδεκα συνεχόμενους μήνες, μπορείτε να λάβετε εφάπαξ αποζημίωση πέραν της κανονικής νόμιμης σύνταξης. Η ρύθμιση αυτή για τους δώδεκα συνεχόμενους μήνες ισχύει μετά τις 5 Απριλίου 2005.

Τα συνταξιοδοτικά συστήματα των εταιρειών διαφέρουν από εταιρεία σε εταιρεία. Ως επί το πλείστον, όμως, εμπίπτουν σε δύο γενικές κατηγορίες: στα συστήματα βάσει μισθού ή στα συστήματα χρηματικής αγοράς. Στα συστήματα βάσει μισθού, το ποσό που λαμβάνει ο ενδιαφερόμενος εξαρτάται από τον μισθό και τον αριθμό των ετών συμμετοχής στο εν λόγω σύστημα. Στα συστήματα χρηματικής αγοράς, το ποσό που λαμβάνει ο ενδιαφερόμενος εξαρτάται από τα χρηματικά ποσά που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο του συστήματος και από το πόσο αποδοτική ήταν η επένδυσή τους. Κατά τη συνταξιοδότηση, το κεφάλαιο χρησιμοποιείται για την καταβολή σύνταξης, συνήθως μέσω της αγοράς ισόβιας προσόδου (ισόβια τακτική καταβολή εισοδήματος). Ο εργοδότης οφείλει να παρέχει τη δυνατότητα υπαγωγής σε συνταξιοδοτικό σύστημα.

Τι καλύπτεται;

Η πλήρης βασική νόμιμη σύνταξη ανέρχεται σε 102,15 GBP (113 ευρώ) εβδομαδιαίως για τους άγαμους και σε 163,35 GBP (180 ευρώ) εβδομαδιαίως για τα ζευγάρια, ενώ η προσωπική κατάσταση του εκάστοτε δικαιούχου μπορεί να επηρεάσει το ποσό που λαμβάνει.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές γήρατος;

Τέσσερις μήνες προτού συμπληρώσετε τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης η Υπηρεσία Συντάξεων σας αποστέλλει αυτομάτως σχετικό έντυπο αίτησης.

Το δικαίωμά σας σε παροχές γήρατος όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ για τις συντάξεις γήρατος αφορούν αποκλειστικά τα κρατικά συνταξιοδοτικά συστήματα και όχι τυχόν εταιρικά, επαγγελματικά ή ιδιωτικά συστήματα. Οι διατάξεις αυτές εγγυώνται ότι:

- Σε κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί, το ασφαλιστικό ιστορικό σας διατηρείται μέχρι να φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης στην εκάστοτε χώρα.
- Κάθε χώρα της ΕΕ (καθώς και η Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, η Νορβηγία και η Ελβετία) όπου έχετε ασφαλιστεί οφείλει να σας καταβάλει σύνταξη γήρατος, όταν φτάσετε σε ηλικία συνταξιοδότησης. Το ποσό που θα λαμβάνετε από κάθε χώρα εξαρτάται από τη διάρκεια της ασφαλιστικής κάλυψής σας σε αυτή.
- Η σύνταξή σας θα σας καταβάλλεται οπουδήποτε διαμένετε στην ΕΕ (και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία).*

Οφείλετε να υποβάλετε την αίτησή σας στον φορέα συνταξιοδοτικής ασφάλισης της χώρας της ΕΕ (ή της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας) όπου ζείτε, εκτός εάν δεν έχετε εργαστεί ποτέ εκεί. Σε τέτοια περίπτωση, πρέπει να υποβάλετε την αίτησή σας στη χώρα όπου εργαστήκατε για τελευταία φορά.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VII: Παροχές επιζώντων

Πότε δικαιούστε παροχές επιζώντων;

Τα επιδόματα θανάτου χορηγούνται σε άνδρες και γυναίκες των οποίων η/ο σύζυγος απεβίωσε ή των οποίων ο αναγνωρισμένος σύντροφος του ίδιου φύλου απεβίωσε μετά τις 5 Δεκεμβρίου 2005.

Οι παροχές θανάτου χωρίζονται σε 3 κατηγορίες και καταβάλλονται εφόσον ο αποθανών σύζυγος ή αναγνωρισμένος σύντροφος πληρούσε ορισμένες προϋποθέσεις εισφορών εθνικής ασφάλισης.

Αποδοχές πένθους (Bereavement Payment)

Οι αποδοχές πένθους είναι ένα εφάπαξ καταβαλλόμενο κατ' αποκοπή ποσό το οποίο χορηγείται σε χήρους, χήρες και αναγνωρισμένους συντρόφους που δεν έχουν φθάσει στη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης ή, σε αντίθετη περίπτωση, εφόσον ο αποθανών σύζυγος ή ο αναγνωρισμένος σύντροφος δεν δικαιούνταν κρατική σύνταξη βάσει των δικών του εισφορών.

Επίδομα χήρου γονέα (Widowed Parent's Allowance - WPA)

Το επίδομα χήρου γονέα (WPA) χορηγείται υπό μορφή σύνταξης σε άνδρες και γυναίκες με παιδί που γεννά δικαίωμα στο εν λόγω επίδομα· εν γένει πρόκειται για παιδί για το οποίο δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα.

Οι γυναίκες που περιμένουν παιδί του αποθανόντος συζύγου τους μπορεί επίσης να δικαιούνται το εν λόγω επίδομα, συμπεριλαμβανομένων όσων εγκυμονούν κατόπιν θεραπείας υπογονιμότητας – συμπεριλαμβανομένης της δωρεάς ωαρίων, σπέρματος ή εμβρύων.

Ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται επίσης στις γυναίκες των οποίων ο αποθανών σύντροφος ήταν σύντροφος στο πλαίσιο πολιτικής ένωσης. Το επίδομα χήρου γονέα δεν καταβάλλεται πέραν της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης.

Επίδομα πένθους (Bereavement Allowance)

Το επίδομα πένθους καταβάλλεται σε άνδρες και γυναίκες ηλικίας τουλάχιστον 45 ετών που δεν έχουν ακόμη φθάσει τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης όταν χηρεύουν.

Συμπληρωματική σύνταξη

Η συμπληρωματική σύνταξη αποτελεί παροχή εξαρτώμενη από το εισόδημα που βασίζεται στις εξαρτώμενες από το εισόδημα εισφορές του αποθανόντος συζύγου ή συντρόφου στο πλαίσιο πολιτικής ένωσης και μπορεί να χορηγηθεί μόνο μαζί με το επίδομα χήρου γονέα.

Τι καλύπτεται;

Οι αποδοχές πένθους είναι ένα εφάπαξ καταβαλλόμενο αφορολόγητο κατ' αποκοπή ποσό ύψους 2 000 GBP (2.210 ευρώ).

Το επίδομα χήρου γονέα (WPA) χορηγείται υπό μορφή σύνταξης. Από τις 6 Απριλίου 2003, η προσαύξηση λόγω συντηρούμενου τέκνου (Child Dependency Increase) που καταβαλλόταν για κάθε παιδί επιπλέον των οικογενειακών επιδομάτων αντικαταστάθηκε από πίστωση φόρου λόγω τέκνων. Οι δικαιούχοι που υπήρχαν εκείνη την ημερομηνία θα εξακολουθήσουν να καλύπτονται προσωρινά, υπό τον όρο ότι διατηρούνται τα δικαιώματά τους. Το επίδομα χήρου γονέα (WPA) και η σύνταξη χηρείας καταβάλλονται όπως ακριβώς οι κρατικές συντάξεις.

Οι αποδοχές πένθους καταβάλλονται ακέραιες για μέγιστο διάστημα 52 εβδομάδων σε χήρους και χήρες ηλικίας 55 ετών και άνω. Τα άτομα ηλικίας 45 έως 54 ετών λαμβάνουν το επίδομα κατά ένα ποσοστό. Το ποσοστό αυτό είναι σταθερό και δεν αναπροσαρμόζεται ανοδικά κάθε χρόνο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές επιζώντων;

Ο επιζών σύζυγος ή σύντροφος κατόπιν πολιτικής ένωσης μπορεί να ζητήσει επίδομα θανάτου συμπληρώνοντας την οπίσθια όψη του πιστοποιητικού θανάτου που σας χορηγείται από τον ληξιαρχο (Registrar of Births, Marriages and Deaths) και προσκομίζοντας το πιστοποιητικό στο τοπικό κατάστημα της υπηρεσίας Jobcentre Plus ή στην τοπική υπηρεσία συντάξεων. Αυτή η υπηρεσία θα σας χορηγήσει τότε έντυπο αίτησης που πρέπει να συμπληρώσετε και να στείλετε άμεσα. Η αίτηση αυτή ισχύει και για τις συντάξεις που δικαιούστε ενδεχομένως από άλλα κράτη μέλη. Αν δεν κατοικείτε στο Ηνωμένο Βασίλειο, θα απευθύνετε την αίτηση στον οργανισμό ασφάλισης συντάξεων του κράτους μέλους στο οποίο κατοικείτε.

Τα δικαιώματά σας σε παροχές επιζώντων όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι κανόνες που ισχύουν για τις συντάξεις επιζώντων συζύγων ή ορφανών τέκνων και για τα επιδόματα θανάτου είναι εν γένει οι ίδιοι με εκείνους που ισχύουν για τις συντάξεις αναπηρίας και γήρατος (βλ. κεφάλαια V και VI). Συγκεκριμένα, οι συντάξεις επιζώντων και τα επιδόματα θανάτου πρέπει να καταβάλλονται χωρίς μειώσεις, τροποποιήσεις ή αναστολές ανεξαρτήτως του τόπου κατοικίας του επιζώντος συζύγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ισλανδία, στο Λιχτενστάιν, στη Νορβηγία ή στην Ελβετία*.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο VIII: Παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες

Πότε δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Επίδομα αναπηρίας

Σας χορηγούνται επιδόματα λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας αν νοσήσετε ή αποκτήσετε αναπηρία κατόπιν εργατικού ατυχήματος ή αν εμφανίσετε μια αναγνωρισμένη επαγγελματική ασθένεια. Το δικαίωμα σε αυτές τις παροχές δεν εξαρτάται από το ποσό των εισφορών σας στην εθνική ασφάλιση. Οι παροχές αυτές δεν καταβάλλονται σε αυτοαπασχολούμενους.

Μπορείτε να ζητήσετε παροχή για εργατικό ατύχημα εφόσον ήσαστε απασχολούμενος σε θέση εργασίας όταν συνέβη το ατύχημα, το δε ατύχημα συνέβη στη Μεγάλη Βρετανία. Παροχές για επαγγελματική ασθένεια μπορούν να ζητούνται εφόσον ο εργαζόμενος απασχολείτο σε θέση εργασίας που προκάλεσε την ασθένεια. Το σύστημα καλύπτει περισσότερες από 70 ασθένειες όπως, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες:

- ασθένεια που προκαλείται από εργασίες στις οποίες χρησιμοποιείται αμιάντος
- άσθμα
- χρόνια βρογχίτιδα ή εμφύσημα
- κώφωση
- πνευμονοκονίωση (συμπεριλαμβανομένης της πυριτιάσης και της αμιαντίασης)
- οστεοαρθρίτιδα του γονάτου για τους ανθρακωρύχους
- αναγνωρισμένη ασθένεια A11 (γνωστότερη παλαιότερα ως νεκροδακτυλία λόγω δονήσεων)

Τι καλύπτεται;

Το επίδομα αναπηρίας χορηγείται όταν ο εργαζόμενος παραμένει ανάπηρος 15 εβδομάδες μετά την ημερομηνία του εργατικού ατυχήματος ή την εμφάνιση της ασθένειας. Το ποσό του εξαρτάται από το βαθμό αναπηρίας που εκφράζεται με μορφή ποσοστού. Το επίδομα καταβάλλεται επιπλέον της παροχής ασθένειας ή αναπηρίας.

Το ύψος του καταβαλλόμενου επιδόματος αναπηρίας εξαρτάται από την προσωπική κατάσταση του εκάστοτε δικαιούχου, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και της σοβαρότητας της αναπηρίας, και εκτιμάται από ιατρό βάσει κλίμακας από 1 έως 100%. Για ορισμένες πνευμονικές παθήσεις, καταβάλλεται το 100% του επιδόματος από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

Το ύψος του επιδόματος εξαρτάται από το ποσοστό της αναπηρίας και κυμαίνεται από 30,06 GBP (33 ευρώ) εβδομαδιαίως για ποσοστό αναπηρίας 20% έως 150,30 GBP (166 ευρώ) εβδομαδιαίως για ποσοστό αναπηρίας 100%.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες;

Εάν σας συμβεί εργατικό ατύχημα, πρέπει να ενημερώσετε άμεσα τον εργοδότη σας ή άλλο αρμόδιο πρόσωπο, ακόμη και αν το ατύχημα δεν σας φαίνεται σοβαρό τη δεδομένη στιγμή.

Οι παροχές αναπηρίας χορηγούνται κατά κανόνα αν ο βαθμός αναπηρίας σας έχει αξιολογηθεί σε 14% τουλάχιστον για όλα τα ατυχήματα και τις περισσότερες αναγνωρισμένες ασθένειες. Για τις ασθένειες του αναπνευστικού (πνευμονοκονίαση, βυσσίνωση), μπορούν να χορηγηθούν παροχές για αναπηρία τουλάχιστον 1%. Για τα πρόσωπα που πάσχουν από διάχυτο μεσοθηλίωμα, αμιαντίαση ή καρκίνο του πνεύμονα λόγω έκθεσης σε αμιάντο στο χώρο εργασίας, οι παροχές χορηγούνται με συντελεστή 100%. Οι παροχές καταβάλλονται είτε απ' ευθείας στον τραπεζικό σας λογαριασμό κάθε τέσσερις εβδομάδες κατά τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου είτε προκαταβολικά κάθε εβδομάδα.

Στη Μεγάλη Βρετανία, μπορείτε να υποβάλετε αίτηση συμπληρώνοντας το σχετικό έντυπο στο τοπικό κατάστημα της υπηρεσίας Jobcentre Plus. Στη Βόρεια Ιρλανδία, οι αιτήσεις κατατίθενται στο τμήμα εργατικών ατυχημάτων της Υπηρεσίας Κοινωνικής Ασφάλισης (Industrial Injuries Branch of the Social Security Agency, Castle Court, Royal Avenue, Belfast BT1 1SD).

Το δικαίωμά σας σε παροχές εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικών ασθενειών όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι διατάξεις της ΕΕ σχετικά με τις παροχές για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες μοιάζουν πολύ με τις διατάξεις για τα παροχές ασθενείας (βλ. ενότητες II και III). Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για την Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία και την Ελβετία, εάν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε χώρα άλλη από εκείνη στην οποία είστε ασφαλισμένοι για εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες, δικαιούστε συνήθως, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, υγειονομική περίθαλψη στη χώρα αυτή. Οι παροχές σε χρήμα καταβάλλονται συνήθως από τον οργανισμό στον οποίο είστε ασφαλισμένοι, ακόμη και αν κατοικείτε μόνιμα ή προσωρινά σε άλλη χώρα.*

Όταν πρέπει να πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις για να δικαιούστε παροχές για εργατικά ατυχήματα ή επαγγελματικές ασθένειες, ο φορέας στον οποίο είστε ασφαλισμένοι πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης, διαμονής ή απασχόλησης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας. Διασφαλίζεται έτσι ότι οι εργαζόμενοι δεν χάνουν την ασφαλιστική τους κάλυψη όταν αλλάζουν εργασία ή εγκαθίστανται σε άλλο κράτος.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο ΙΧ: Οικογενειακά επιδόματα

Πότε δικαιούστε οικογενειακά επιδόματα;

Επίδομα τέκνου

Τα επιδόματα τέκνου είναι παροχές σε χρήμα που δικαιούστε αν συντηρείτε ένα ή περισσότερα παιδιά κάτω των 16 ή έως 20 ετών, εφόσον το παιδί παρακολουθεί κατάρτιση πλήρους φοίτησης (εξαιρουμένων των πανεπιστημιακών σπουδών ή κάθε άλλης μορφής ανώτατης εκπαίδευσης) ή αναγνωρισμένη κατάρτιση άνευ αποδοχών. Δεν χρειάζεται να καταβάλλετε εισφορές, αλλά πρέπει κανονικά να διαμένετε, να έχετε συνήθη τόπο κατοικίας και δικαίωμα κατοικίας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Πίστωση φόρου λόγω τέκνων

Πρόκειται για επίδομα συνδεδεμένο με το εισόδημα που αποσκοπεί στη στήριξη των οικογενειών με παιδιά. Μπορείτε να το ζητήσετε, αν εσείς ή ο σύντροφός σας συντηρείτε ένα ή περισσότερα παιδιά κάτω των 16 ετών ή έως 20 ετών αν το παιδί, που εν γένει ζει στο σπίτι σας, ακολουθεί κατάρτιση πλήρους φοίτησης (εξαιρουμένων των πανεπιστημιακών σπουδών ή κάθε άλλης μορφής ανώτατης εκπαίδευσης) ή αναγνωρισμένη κατάρτιση άνευ αποδοχών. Δεν χρειάζεται να καταβάλλετε εισφορές, αλλά εσείς και ο σύντροφός σας, ενδεχομένως, πρέπει κανονικά να βρίσκεστε στο Ηνωμένο Βασίλειο, να κατοικείτε συνήθως στο Ηνωμένο Βασίλειο και να έχετε δικαίωμα κατοικίας.

Τι καλύπτεται;

Προβλέπονται δύο διαβαθμίσεις επιδόματος τέκνου, με το μεγαλύτερο επίδομα να καταβάλλεται για το πρώτο (ή μοναδικό) παιδί σας.

- 20,30 GBP (22 ευρώ) εβδομαδιαίως για το μεγαλύτερο παιδί και
- 13,40 GBP (15 ευρώ) εβδομαδιαίως για κάθε άλλο παιδί.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα οικογενειακά επιδόματα;

Οι αιτήσεις χορήγησης επιδόματος τέκνου υποβάλλονται στο γραφείο οικογενειακών επιδομάτων της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου, με επισύναψη, αν είναι δυνατό, των πιστοποιητικών γεννήσεως των παιδιών. Έντυπα αίτησης διατίθενται από το γραφείο οικογενειακών επιδομάτων της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου ή από τη γραμμή βοήθειας για το επίδομα τέκνου.

Οι αιτήσεις πίστωσης φόρου λόγω τέκνων υποβάλλονται στο γραφείο πίστωσης φόρου λόγω τέκνων της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου. Έντυπα αίτησης διατίθενται από τη γραμμή βοήθειας για τις πιστώσεις φόρου.

Το δικαίωμά σας σε οικογενειακά επιδόματα όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Τα χαρακτηριστικά και το ύψος των οικογενειακών επιδομάτων ποικίλουν σημαντικά από το ένα κράτος στο άλλο.* Είναι επομένως σημαντικό να γνωρίζετε ποιο κράτος είναι υπεύθυνο να σας χορηγήσει τα επιδόματα αυτά και ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται. Οι γενικές αρχές για τον προσδιορισμό της σχετικής νομοθεσίας διατίθενται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=el>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Η χώρα που είναι υπεύθυνη για την καταβολή των οικογενειακών επιδομάτων πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις περιόδους ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει βάσει της νομοθεσίας άλλης χώρας της ΕΕ, καθώς και της Ισλανδίας, του Λιχτενστάιν, της Νορβηγίας ή της Ελβετίας, εάν αυτό είναι απαραίτητο ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του επιδόματος.

Εάν μια οικογένεια δικαιούται επιδόματα βάσει της νομοθεσίας περισσότερων της μίας χωρών, λαμβάνει κατά κανόνα τα υψηλότερα ποσά των παροχών που προβλέπονται βάσει της νομοθεσίας μίας από τις χώρες αυτές. Με άλλα λόγια, η οικογένεια αντιμετωπίζεται ως εάν όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να διαμένουν και να είναι ασφαλισμένα στη χώρα με την ευνοϊκότερη νομοθεσία.

Τα οικογενειακά επιδόματα δεν μπορούν να καταβάλλονται εις διπλούν για την ίδια περίοδο και για το ίδιο μέλος της οικογένειας. Υπάρχουν κανόνες προτεραιότητας σύμφωνα με τους οποίους προβλέπεται η αναστολή των επιδομάτων από μία χώρα μέχρι του ποσού εκείνων που καταβάλλονται από τη χώρα που είναι κατά βάση αρμόδια για την καταβολή τους.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο X: Ανεργία

Πότε δικαιούστε παροχές ανεργίας;

Επίδομα αναζητούντος εργασίας

Για να λάβετε το ανταποδοτικό επίδομα αναζητούντος εργασίας, πρέπει να πληροίτε δύο προϋποθέσεις σχετικά με τις εισφορές εθνικής ασφάλισης:

- πρώτον, πρέπει να έχετε καταβάλει εισφορές κατηγορίας 1 επί των αποδοχών σας ίσες τουλάχιστον με το 26πλάσιο του κατώτερου ορίου αποδοχών κατά το ένα από τα δύο οικονομικά έτη αναφοράς στα οποία βασίζεται η αίτησή σας. Οι πλασματικές εισφορές δεν λαμβάνονται υπόψη
- δεύτερον, πρέπει να έχετε καταβάλει ή να σας έχουν πιστωθεί εισφορές κατηγορίας 1 επί των αποδοχών σας ίσες τουλάχιστον με το 50πλάσιο του κατώτερου ορίου αποδοχών, σε καθένα από τα δύο οικονομικά έτη αναφοράς στα οποία βασίζεται η αίτησή σας. Οι πλασματικές εισφορές λαμβάνονται υπόψη.

Μόνο οι εισφορές στην εθνική ασφάλιση που καταβάλλονται από τους εργοδότες θεμελιώνουν δικαίωμα σε αυτές τις παροχές. Οι εισφορές που καταβάλλονται από αυτοαπασχολούμενους δεν λαμβάνονται υπόψη.

Υποχρεούστε να είστε ικανός και διαθέσιμος προς εργασία. Υποχρεούστε επίσης να υπογράψετε σύμβαση αναζητούντος εργασίας (Jobseeker's Agreement) αναφέροντας τις ενέργειες στις οποίες θα προβείτε για να βρείτε εργασία. Για να συνεχίσετε να λαμβάνετε τις παροχές, πρέπει να συμμετέχετε σε τακτικές ανασκοπήσεις αναζήτησης εργασίας, συνήθως κάθε δεκαπενθήμερο. Ύστερα από 13 εβδομάδες πραγματοποιείται εκτενέστερη ανασκόπηση.

Το ανταποδοτικό επίδομα αναζητούντος εργασίας αποτελεί ατομική παροχή – δεν καταβάλλεται καμία προσαύξηση λόγω συντηρούμενου συντρόφου ή τέκνου. Χορηγείται χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το κεφάλαιο και το εισόδημα, αλλά μπορεί να μειωθεί κατά τις αποδοχές από εργασία μερικής απασχόλησης. Η καταβολή του μπορεί επίσης να επηρεαστεί αν λαμβάνετε επαγγελματική ή ατομική σύνταξη.

Τι καλύπτεται;

Το ανταποδοτικό επίδομα αναζητούντος εργασίας χορηγείται για ανώτατη περίοδο 182 ημερών αν είστε άνεργος, ικανός για εργασία, διαθέσιμος και αναζητείτε ενεργά εργασία. Τα επιδόματα αναζητούντος εργασίας εν γένει καταβάλλονται ανά δεκαπενθήμερο απ' ευθείας στον τραπεζικό, αποταμιευτικό ή ταχυδρομικό σας λογαριασμό.

Ανταποδοτικό επίδομα αναζητούντος εργασίας (Contribution-based Jobseeker's Allowance)

Τα μέγιστα εβδομαδιαία ποσά είναι τα ακόλουθα:

Ηλικία	Ποσό
Δικαιούχοι ηλικίας 16 - 24 ετών	53,45 GBP (59 ευρώ)
Δικαιούχοι ηλικίας 25 ετών και άνω	67,50 GBP (75 ευρώ)

Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι παροχές δεν καταβάλλονται για τις πρώτες τρεις ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στις παροχές ανεργίας;

Αν μείνετε άνεργος, είναι σημαντικό να υποβάλετε αμέσως αίτηση χορήγησης επιδόματος αναζητούντος εργασίας, στη μεν Μεγάλη Βρετανία στο τοπικό κατάστημα της υπηρεσίας Jobcentre Plus, στη δε Βόρεια Ιρλανδία, στο τοπικό γραφείο απασχόλησης και παροχών (Jobs and Benefits office) ή στο τοπικό γραφείο κοινωνικής ασφάλισης. Θα βρείτε τις διευθύνσεις των διαφόρων γραφείων στο τοπικό ταχυδρομικό κατάστημα.

Το δικαίωμά σας σε παροχές ανεργίας όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Αρμόδιο για τη χορήγηση παροχών ανεργίας είναι συνήθως το κράτος μέλος στο οποίο απασχολείστε. Ειδικές διατάξεις ισχύουν για τους μεθοριακούς εργαζόμενους και άλλους διασυνοριακούς εργαζόμενους, οι οποίοι έχουν διατηρήσει τον τόπο κατοικίας τους σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο εργάζονται.

Περίοδοι ασφάλισης ή απασχόλησης που έχουν συμπληρωθεί σε άλλες χώρες της ΕΕ, καθώς και στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν ώστε να πληρούνται οι προϋποθέσεις χορήγησης.

Εάν θέλετε να αναζητήσετε εργασία σε άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ισλανδία, το Λιχτενστάιν, τη Νορβηγία ή την Ελβετία, μπορείτε υπό ορισμένες προϋποθέσεις να εξάγετε τις παροχές αυτές για ορισμένο χρονικό διάστημα.*

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Κεφάλαιο XI: Ελάχιστοι πόροι διαβίωσης

Πότε δικαιούστε παροχές λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Οι υφιστάμενες παροχές χορηγούνται με εισοδηματικά κριτήρια και παρέχουν οικονομική βοήθεια σε ανθρώπους των οποίων το εισόδημα και οι αποταμιεύσεις, από κάθε είδους πηγή, δεν υπερβαίνουν ορισμένο ύψος. Για να δικαιούται τις εν λόγω παροχές, ο αιτών πρέπει να έχει δικαίωμα διαμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο και συνήθη τόπο κατοικίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, στη Νήσο του Μαν, στα νησιά της Μάγχης και στη Δημοκρατία της Ιρλανδίας (περιοχή γνωστή ως «Common Travel Area»).

Τι καλύπτεται;

Κρατική συνταξιοδοτική πίστωση (State Pension Credit)

Η κρατική συνταξιοδοτική πίστωση διασφαλίζει ένα ελάχιστο επίπεδο εισοδήματος. Από τον Απρίλιο του 2010 και μέχρι το 2020, το όριο ηλικίας για τη χορήγηση της εν λόγω παροχής αυξάνεται σταδιακά από τα 60 στα 65 έτη. Το ποσό που δικαιούστε εξαρτάται από την προσωπική σας κατάσταση, τα χρήματα που ήδη μπαίνουν στο νοικοκυριό σας και από το ύψος των οικονομιών και επενδύσεών σας.

Ενίσχυση του εισοδήματος

Η ενίσχυση του εισοδήματος προσφέρει ένα ελάχιστο βοήθημα στα άτομα ηλικίας μεταξύ 16 ετών και της ηλικίας για τη χορήγηση της κρατικής συνταξιοδοτικής πίστωσης, τα οποία δεν είναι ικανά για εργασία πλήρους απασχόλησης και των οποίων το εισόδημα (συμπεριλαμβανομένων των παροχών κοινωνικής ασφάλισης) και το κεφάλαιο είναι χαμηλότερα από ένα επίπεδο που καθορίζει η νομοθεσία.

Επίδομα αναζητούντος εργασία με βάση το εισόδημα

Το επίδομα αναζητούντος εργασία με βάση το εισόδημα εξασφαλίζει ένα ελάχιστο βοήθημα στους άνεργους των οποίων το εισόδημα και το κεφάλαιο είναι χαμηλότερα από ένα επίπεδο που ορίζει η νομοθεσία. Η παροχή αυτή προορίζεται για άτομα που έχουν εξαντλήσει τις ανταποδοτικές παροχές ανεργίας του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και σε όσους δεν δικαιούνται αυτές τις παροχές.

Επίδομα απασχόλησης και ενίσχυσης με βάση το εισόδημα

Το επίδομα απασχόλησης και ενίσχυσης με βάση το εισόδημα προσφέρει ένα ελάχιστο επίπεδο βοήθειας σε ανθρώπους που πάσχουν από ασθένεια ή αναπηρία, η οποία επηρεάζει την ικανότητά τους για εργασία και των οποίων το εισόδημα και το κεφάλαιο είναι χαμηλότερα από ένα επίπεδο που ορίζει η νομοθεσία. Το εν λόγω επίδομα διατίθεται σε όσους δεν δικαιούνται την ανταποδοτική παροχή ασθενείας ή αναπηρίας.

Επίδομα αντιστάθμισης του τοπικού φόρου (Council Tax Benefit)

Μπορείτε να ζητήσετε επίδομα αντιστάθμισης του τοπικού φόρου εφόσον πληρώνετε τοπικούς φόρους και το εισόδημα και το κεφάλαιό σας (οικονομίες και επενδύσεις) δεν υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο.

Επίδομα στέγασης (Housing Benefit)

Επίδομα στέγασης μπορεί να καταβάλλεται σε όσους χρειάζονται οικονομική βοήθεια προκειμένου να καλύψουν το σύνολο ή μέρος των δαπανών τους για ενοίκιο και των οποίων το εισόδημα και το κεφάλαιο (οικονομίες και επενδύσεις) δεν υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στα επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης;

Πρέπει να απευθυνθείτε στην τοπική υπηρεσία Jobcentre Plus για να υποβάλετε αίτηση ή για να ζητήσετε περαιτέρω συμβουλές.

Το δικαίωμά σας σε επιδόματα λόγω ελάχιστων πόρων διαβίωσης όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Ο συντονισμός των κανόνων της ΕΕ αφορά μόνο την κοινωνική ασφάλιση και όχι τις παροχές κοινωνικής πρόνοιας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

Κεφάλαιο XII: Μακροχρόνια περίθαλψη

Πότε δικαιούστε μακροχρόνια περίθαλψη;

Η μακροχρόνια περίθαλψη παρέχεται μέσω ενός συστήματος κοινωνικής μέριμνας (παροχές σε είδος) και μέσω του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης (μη ανταποδοτικές παροχές αναπηρίας σε χρήμα) σε ανθρώπους που πάσχουν από ορισμένες σωματικές, διανοητικές ή συνδεδεμένες με το γήρας παθήσεις και οι οποίοι χρειάζονται βοήθεια ώστε να ανταπεξέρχονται στις ανάγκες της προσωπικής τους φροντίδας και στις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής. Η υποστήριξη αυτή χρηματοδοτείται από το κράτος και παρέχεται σε ανθρώπους με δικαίωμα χρονικά απεριόριστης παραμονής στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι αρμοδιότητες σχετικά με τη χορήγηση των παροχών κοινωνικής μέριμνας (παροχές σε είδος) έχουν αποκεντρωθεί προς τη Σκωτία, την Ουαλία και τη Βόρεια Ιρλανδία.

Τι καλύπτεται;

Το σύστημα κοινωνικής μέριμνας στην Αγγλία εξασφαλίζει φροντίδα και υποστήριξη βάσει εισοδηματικών κριτηρίων, οι οποίες παρέχονται σε τοπικό επίπεδο από τις τοπικές αρχές. Η κοινωνική μέριμνα μπορεί να παρέχεται κατ' οίκον (π.χ βοήθεια στο σπίτι, κατ' οίκον παράδοση γευμάτων και ειδικά βοηθήματα και εξοπλισμός) ή μέσω φιλοξενίας σε κέντρα φροντίδας ή ιδιωτικές κλινικές, καθώς και σε κέντρα ημέρας ή νοσοκομεία. Επισημαίνεται ότι το σύστημα κοινωνικής μέριμνας δεν εμπίπτει στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης.

Όσον αφορά την πλήρη περίθαλψη σε κέντρο φροντίδας στην Αγγλία, όσοι διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία (συμπεριλαμβανομένης της αξίας της οικογενειακής τους κατοικίας) άνω των 23.250 GBP (25.691 ευρώ) δεν μπορούν να λαμβάνουν καμία οικονομική ενίσχυση από το κράτος και οφείλουν να φροντίζουν οι ίδιοι για την περίθαλψή τους. Το ύψος και το είδος της κρατικής ενίσχυσης για όσους διαθέτουν περιουσιακά στοιχεία κάτω από το προαναφερθέν όριο εξαρτάται από τις εκάστοτε ανάγκες και τα εισοδήματά τους.

Τα άτομα που χρειάζονται βοήθεια εκτός κέντρου φροντίδας και λαμβάνουν φροντίδα και υπηρεσίες από τις τοπικές αρχές οφείλουν να καταβάλλουν εύλογα τέλη, αναλόγως της ικανότητάς τους να πληρώνουν και της συναφούς διακριτικής ευχέρειας των τοπικών αρχών.

Οι παροχές αναπηρίας σε χρήμα για τα άτομα που χρειάζονται βοήθεια στην προσωπική τους φροντίδα δεν εξαρτώνται από εισοδηματικά κριτήρια. Οι ακόλουθες παροχές κοινωνικής ασφάλισης μπορούν να καταβάλλονται σε ανθρώπους με ανάγκες μακροχρόνιας περίθαλψης και στους φροντιστές τους.

Επίδομα διαβίωσης αναπήρου

Εάν έχετε ανάγκη από βοήθεια και ατομική φροντίδα ή αν δυσκολεύεστε να περπατήσετε λόγω σωματικής ή νοητικής αναπηρίας και είστε κάτω των 65 ετών μπορεί να δικαιούστε επίδομα διαβίωσης αναπήρου. Το εν λόγω επίδομα καταβάλλεται επιπλέον των λοιπών παροχών, χωρίς προϋποθέσεις εισφορών. Επί του παρόντος ισχύουν ορισμένες προϋποθέσεις κατοικίας και παρουσίας στο Ηνωμένο Βασίλειο. Το επίδομα διαβίωσης αναπήρου καταβάλλεται απ' ευθείας σε τραπεζικό λογαριασμό, αποταμιευτικό ή άλλο, κατ' επιλογή του δικαιούχου.

Επίδομα εξωτερικής βοήθειας (Attendance Allowance)

Αν είστε 65 ετών και άνω, και χρειάζεστε προσωπική βοήθεια λόγω σωματικής ή διανοητικής αναπηρίας, μπορεί να δικαιούστε το επίδομα εξωτερικής βοήθειας. Το επίδομα αυτό μπορεί να προστεθεί στις λοιπές παροχές. Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφορών, αλλά πρέπει να πληροίτε τις προϋποθέσεις κατοικίας και παρουσίας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το επίδομα εξωτερικής βοήθειας καταβάλλεται απ' ευθείας σε τραπεζικό λογαριασμό, αποταμιευτικό ή άλλο, κατ' επιλογή του δικαιούχου.

Επίδομα φροντιστή (Carer's Allowance)

Το επίδομα φροντιστή είναι μια εβδομαδιαία παροχή που καταβάλλεται σε άτομο το οποίο περνά τουλάχιστον 35 ώρες την εβδομάδα φροντίζοντας άτομο που λαμβάνει επίδομα διαβίωσης αναπήρου με το μεσαίο ή ανώτατο συντελεστή για ατομική φροντίδα, επίδομα εξωτερικής βοήθειας ή επίδομα εξάρτησης με ισοδύναμο συντελεστή. Το επίδομα φροντιστή μπορεί να επηρεάσει την καταβολή άλλων παροχών. Υπάρχει όριο εσόδων και δεν μπορεί να χορηγηθεί σε φοιτητές πλήρους ωραρίου. Δεν υπάρχουν προϋποθέσεις εισφορών, αλλά πρέπει να πληροίτε τις προϋποθέσεις κατοικίας και παρουσίας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Το επίδομα φροντιστή καταβάλλεται απ' ευθείας σε τραπεζικό λογαριασμό, αποταμιευτικό ή άλλο, κατ' επιλογή του δικαιούχου.

Πώς αποκτάτε πρόσβαση στη μακροχρόνια περίθαλψη;

Για τις υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας (παροχές σε είδος), επικοινωνήστε με το τμήμα κοινωνικών υπηρεσιών του τοπικού συμβουλίου σας και ζητήστε αξιολόγηση αναγκών υγείας και κοινωνικής μέριμνας

Για να ζητήσετε παροχές αναπηρίας σε χρήμα, καλέστε τη γραμμή πληροφοριών για παροχές στον αριθμό 0800 88 22 00. Πρόκειται για μια εμπιστευτική δωρεάν τηλεφωνική υπηρεσία για άτομα με αναπηρία και φροντιστές.

Το δικαίωμά σας σε μακροχρόνια περίθαλψη όταν μετακινείστε στην Ευρώπη

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης υπάγονται επίσης στους κανόνες της ΕΕ για τον συντονισμό της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι παροχές ασθενείας. Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε χρήμα καταβάλλονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία είστε ασφαλισμένοι, ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα.*

Οι παροχές μακροχρόνιας περίθαλψης σε είδος χορηγούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας στην οποία διαμένετε προσωρινά ή μόνιμα ωσάν να ήσαστε ασφαλισμένος στη χώρα αυτή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τον συντονισμό των δικαιωμάτων σας κοινωνικής ασφάλισης, όταν αλλάζετε τόπο διαμονής ή ταξιδεύετε, παρέχονται στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/social-security-coordination>.

* Ορισμένες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου και συνεπώς δεν «εξάγονται». Οι παροχές αυτές παρατίθενται στο παράρτημα II στο τέλος του οδηγού.

Παράρτημα I: Χρήσιμες διευθύνσεις και χρήσιμοι δικτυακοί τόποι

Στα κατά τόπους καταστήματα της υπηρεσίας Jobcentre Plus μπορείτε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιωμάτων και τις διάφορες παροχές σε χρήμα που καταβάλλονται στο Ηνωμένο Βασίλειο. Τα στοιχεία επικοινωνίας του πλησιέστερου στην οικία σας καταστήματος διατίθενται στη διεύθυνση: http://www.direct.gov.uk/en/Employment/Jobseekers/ContactJobcentrePlus/DG_186347

Για ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης που αφορούν περισσότερες από μία χώρες της ΕΕ, μπορείτε να αναζητήσετε τον φορέα με τον οποίο επιθυμείτε να επικοινωνήσετε στον κατάλογο φορέων που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και διατίθεται στη διεύθυνση: <http://ec.europa.eu/social-security-directory>

Στη Μεγάλη Βρετανία, οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών σχετικά με το πώς επηρεάζει ο χρόνος ασφάλισης που έχετε συμπληρώσει σε δύο ή περισσότερες χώρες τις συντάξεις και λοιπές παροχές πρέπει να απευθύνονται:

Department for Work and Pensions
International Pension Centre
Tyneview Park
Newcastle upon Tyne
United Kingdom
NE98 1BA
Τηλ.: (44-191) 218 77 77
Ηλ. ταχ.: TVP-IPC-Customer-Care@thepensionservice.gsi.gov.uk

Μπορείτε επίσης να λάβετε συμπληρωματικές πληροφορίες από τον ιστότοπο του Υπουργείου απασχόλησης και συντάξεων: <http://www.dwp.gov.uk>

Πληροφορίες σχετικά με τα επιδόματα τέκνων μπορείτε να λάβετε:
μέσω του διαδικτύου: <http://www.hmrc.gov.uk>

ή

ή από τα γραφεία οικογενειακών επιδομάτων της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου:

Her Majesty's Revenue and Customs
Child Benefit Office
PO Box 1 Newcastle Upon Tyne
NE88 1AA
United Kingdom
Τηλ.: 0845 302 1444

Αν κατοικείτε έξω από το Ηνωμένο Βασίλειο, τηλεφωνήστε στο (44 191) 225 10 00.

Πληροφορίες σχετικά με την πίστωση φόρου λόγω τέκνων μπορείτε να λάβετε:
μέσω του διαδικτύου: <http://www.hmrc.gov.uk/taxcredits>

ή

ή από τα γραφεία οικογενειακών επιδομάτων της υπηρεσίας φορολογίας και τελωνείων του Ηνωμένου Βασιλείου:

Tax Credit Office
Preston
PR1 4AT
United Kingdom
Τηλ.: 0845 300 3900 (Αγγλία, Σκωτία, Ουαλία)
Τηλ.: 0845 603 2000 (Βόρεια Ιρλανδία)

Αν κατοικείτε εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου, τηλεφωνήστε στο (44-289) 053 8192.

Αν θέλετε να λάβετε περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις υπηρεσίες υγείας στη Μεγάλη Βρετανία και τη Βόρεια Ιρλανδία και τον τρόπο πρόσβασης σε αυτές, μπορείτε να συμβουλευτείτε:

Στην Αγγλία, τον οργανισμό πρωτοβάθμιας περίθαλψης (PCT) της περιοχής σας. Τα στοιχεία επικοινωνίας των κατά τόπους PCT διατίθενται μέσω του συνδέσμου:

www.nhs.uk/ServiceDirectories/Pages/ServiceSearchAdditional.aspx?SearchType=PCT&ServiceType=Trust

Στη Σκωτία, το NHS 24 – στον αριθμό 08454 2242424 ή μέσω του δικτυακού τόπου www.nhs24.com.

Στην Ουαλία, το NHS Direct Wales – στον αριθμό 0845 4647 ή μέσω του δικτυακού τόπου www.nhsdirect.wales.nhs.uk/

Στη Βόρεια Ιρλανδία, τον οργανισμό υπηρεσιών υγείας (Health Services Agency) - στον αριθμό 028 90324431 ή μέσω του δικτυακού τόπου <http://www.nidirect.gov.uk/index/information-and-services/health-and-well-being.htm>

Παράρτημα II: Ειδικές μη ανταποδοτικού χαρακτήρα παροχές σε χρήμα

Ορισμένες παροχές κοινωνικής ασφάλισης, οι λεγόμενες ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές σε χρήμα¹, παρέχονται αποκλειστικά στη χώρα διαμονής του δικαιούχου. Οι παροχές αυτές σε χρήμα δεν μπορούν επομένως να «εξάγονται» σε περίπτωση εγκατάστασής σας σε άλλη χώρα της Ευρώπης, ακόμη και αν εξακολουθείτε να είστε ασφαλισμένος στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Οι ειδικές μη ανταποδοτικές παροχές για το Ηνωμένο Βασίλειο είναι οι ακόλουθες:

- Κρατική συνταξιοδοτική πίστωση (νόμος του 2002 περί κρατικής συνταξιοδοτικής πίστωσης και νόμος του 2002 περί κρατικής συνταξιοδοτικής πίστωσης (Βόρεια Ιρλανδία),
- Επιδόματα αιτούντων εργασία με βάση το εισόδημα (νόμος του 1995 περί αιτούντων εργασία και απόφαση του 1995 περί αιτούντων εργασία (Βόρεια Ιρλανδία),
- Ενίσχυση του εισοδήματος (νόμος του 1992 περί εισφορών και παροχών κοινωνικής ασφάλισης και νόμος του 1992 περί εισφορών και παροχών κοινωνικής ασφάλισης (Βόρεια Ιρλανδία),
- Επίδομα διαβίωσης αναπήρου - σκέλος «κινητικότητα» (νόμος του 1992 περί εισφορών και παροχών κοινωνικής ασφάλισης και νόμος του 1992 περί εισφορών και παροχών κοινωνικής ασφάλισης (Βόρεια Ιρλανδία).

¹ Βλ. παράρτημα Χ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 988/2009.